

Sygn. akt III AUa 540/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 października 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie III Wydział Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Monika Kowalska
Sędziowie:	SSA Ewa Drzymała SSO Grażyna Wiśniewska (spr.)
Protokolant:	st. prot. sądowy Anna Baran

po rozpoznaniu w dniu 10 października 2012 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **D. C.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.**

o prawo do emerytury nauczycielskiej

na skutek apelacji wnioskodawczyni D. C.

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie Wydziału VIII Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 2 lutego 2012 r. sygn. akt VIII U 1692/11

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 540/12

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 2 lutego 2012 r. sygn. akt VIII U 1692/11 Sąd Okręgowy w Krakowie VIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie D. C. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. z dnia 18 sierpnia 2011 r., odmawiającej wnioskodawczyni prawa do emerytury.

Sąd Okręgowy ustalił, że D. C., urodzona w dniu (...), udowodniła 27 lat, 3 miesiące i 25 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 25 lat i 7 miesięcy pracy w szczególnym charakterze. W dniu 9 sierpnia 2011 r. złożyła wniosek o przyznanie prawa do emerytury nauczycielskiej, w którym zawarła oświadczenie, że nie przystąpiła do otwartego funduszu emerytalnego i nadal pozostaje w stosunku pracy.

D. C. od dnia 1 września 2006 r. jest zatrudniona w (...)w L. na stanowisku nauczyciela. Od dnia 2 marca 2009 r. do dnia 28 lutego 2010 r. korzystała z urlopu dla poratowania zdrowia.

W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że wnioskodawczyni nie spełnia przesłanek uprawniających do emerytury, określonych w art. 88 ust. 1 i ust. 2a Karty Nauczyciela. Podniósł, że nauczyciel nie staje się emerytem z mocy samego prawa, lecz na skutek własnego działania, przez wyrażenie woli przejścia na emeryturę w postaci wniosku do właściwego organu oraz rozwiązania stosunku pracy. Rozwiązanie stosunku pracy stanowi przesłankę niezbędną do nabycia prawa do tego świadczenia. Zgodnie z art. 88 ust. 1a Karty Nauczyciela, warunek ten nie jest wymagany, jeżeli z nauczycielem rozwiązano stosunek pracy na podstawie art. 20 Karty Nauczyciela lub stosunek pracy nauczyciela wygasł z mocy samego prawa na skutek upływu 6-miesięcznego okresu przebywania w stanie nieczynnym bądź na skutek odmowy podjęcia pracy w razie zaistnienia takiej możliwości. W sprawie niniejszej o żadnej z takich sytuacji nie może być mowy, skoro wnioskodawczyni jest nadal zatrudniona w (...)w L.. Jednocześnie, wobec niespełnienia przez wnioskodawczynię podstawowego warunku umożliwiającego nabycie prawa do emerytury nauczycielskiej, jakim jest rozwiązanie stosunku pracy, poza rozważaniami Sądu Okręgowego pozostała okoliczność dotycząca wymaganego w art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela stażu pracy.

Apelację od powyższego wyroku wywiodła D. C.. Podniosła, że nie zgadza się z wyrokiem, gdyż posiada wymagany do przyznania emerytury 30-letni staż pracy. Sąd Okręgowy w uzasadnieniu wyroku nie wyjaśnił, jak traktuje jej pracę w gospodarstwie rolnym dziadka od dnia 5 grudnia 1978 r. do dnia 31 sierpnia 1981 r. Tymczasem ustalenie trzydziestoletniego stażu pracy na koniec 2008 r. dawało jej szansę na emeryturę zgodnie z przepisami Karty Nauczyciela. Bez tego, nie ma żadnej pewności, że świadczenie takie otrzyma. Natomiast rozwiązanie stosunku pracy w chwili obecnej pozbawiłoby ją zatrudnienia, a na utrzymaniu ma dziecko i bardzo chorego męża, który wymaga opieki.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest uzasadniona.

Spór w sprawie niniejszej dotyczył tego, czy rozwiązanie stosunku pracy stanowi warunek konieczny do przyznania prawa do emerytury nauczycielskiej bez względu na wiek.

Przepisy art. 88 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (tekst jednolity: Dz.U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 ze zm.) tworzą wyczerpującą regulację warunków przejścia na emeryturę nauczycieli bez względu na wiek. Zgodnie z ust. 1 tego artykułu, przesłankami nabycia uprawnień do świadczenia są: wykazanie 30-letniego okresu zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze lub 25-letniego okresu zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze w szkolnictwie specjalnym, a nadto rozwiązanie na swój wniosek stosunku pracy. Stosownie do ust. 1a, nauczyciele spełniający warunki określone w ust. 1 mogą przejść na emeryturę również w wypadku rozwiązania stosunku pracy lub wygaśnięcia stosunku pracy w okolicznościach określonych w art. 20 ust. 1, 5c i 7. Z kolei ust. 2a, po nowelizacji ustawą z dnia 23 sierpnia 2007 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela (Dz.U. Nr 158, poz. 1103), przewiduje, że nauczyciele urodzeni po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r. zachowują prawo do przejścia na emeryturę bez względu na wiek, jeżeli: spełnili warunki do uzyskania emerytury, określone w ust. 1, w ciągu dziesięciu lat od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z wyjątkiem warunku rozwiązania stosunku pracy, oraz nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa.

Interpretacja powołanych wyżej uregulowań, w szczególności przepisu art. 88 ust. 2a Karty Nauczyciela, w aktualnym orzecznictwie jest już ustalona i jednolita. W jej świetle nie ulega wątpliwości, że nauczyciele urodzeni po 31 grudnia 1948 r. a przed 1 stycznia 1969 r. zachowują prawo do przejścia na emeryturę bez względu na wiek, jeżeli do 31 grudnia 2008 r. spełnili warunki stażowe określone w art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela, a warunek rozwiązania stosunku pracy spełnią po dniu 31 grudnia 2008 r. Także zatem w odniesieniu do tej grupy nauczycieli musi zostać spełniony warunek rozwiązania stosunku pracy, jako przesłanka przyznania im emerytury nauczycielskiej (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 20 listopada 2008 r., I UK 104/08, LEX nr 489009; z dnia 24 marca 2009 r., I UK 261/08; 17

kwietnia 2009 r., I UK 308/08; z dnia 25 czerwca 2009 r., I UK 16/09; z dnia 19 października 2010 r., II UK 108/10, LEX nr 688682).

Wobec tego, że z niekwestionowanych ustaleń Sądu Okręgowego wynika, iż w niniejszym wypadku nie doszło do rozwiązania stosunku pracy i wnioskodawczyni od dnia 1 września 2006 r. kontynuuje zatrudnienie na stanowisku nauczyciela w (...)w L., tym samym nie wystąpiła jedna z koniecznych przesłanek warunkujących prawo do emerytury nauczycielskiej. Z tej już przyczyny oddalenie odwołania od decyzji odmawiającej przyznania prawa do tego świadczenia było uzasadnione. Zgodnie bowiem z art. 100 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), prawo do świadczenia powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do jego nabycia. Wówczas też, na wniosek osoby uprawnionej, organ rentowy wydaje decyzję o przyznaniu prawa. Natomiast niespełnienie chociażby jednego z warunków wymaganych do przyznania świadczenia powoduje wydanie decyzji odmownej. Decyzja organu rentowego ma bowiem rozstrzygać o prawie do konkretnego świadczenia jako całości, a nie o poszczególnych elementach składających się na to prawo. Skoro w wypadku wnioskodawczyni bezspornie nie doszło do rozwiązania nauczycielskiego stosunku pracy, a zatem nie zaistniał warunek koniecznych do przyznania prawa do emerytury, to z tej już przyczyny zasadnym było wydanie decyzji odmownej, a Sąd Okręgowy nie miał podstaw do jej zmiany. W takiej sytuacji zbędnym też było czynienie ustaleń w kwestii spełnienia przez wnioskodawczynię innego warunku wymaganego do przyznania emerytury, a mianowicie warunku posiadania przez nią co najmniej 30-letniego stażu ubezpieczeniowego na dzień 31 grudnia 2008 r. Także bowiem sąd ubezpieczeń społecznych w trybie rozpoznania odwołania od decyzji organu rentowego przyznaje konkretne świadczenie. Natomiast wydanie wyroku ustalającego spełnienie przez ubezpieczonego niektórych tylko warunków wymaganych do nabycia prawa do świadczenia i przyznającego to świadczenie pod warunkiem spełnienia pozostałych warunków w przyszłości, nie jest dopuszczalne (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2010 r., I UK 262/09, LEX nr 585728). Dlatego też Sąd Okręgowy nie mógł oddalić odwołania od decyzji, a jednocześnie ustalić, że wnioskodawczyni pracowała w gospodarstwie rolnym dziadków.

W związku z tym, że z podniesionych wyżej względów nie było dopuszczalne ustalenie, iż wnioskodawczyni spełniła warunek posiadania wymaganego okresu zatrudnienia i przyznanie jej prawa do emerytury nauczycielskiej pod warunkiem rozwiązania przez nią stosunku pracy, również wniesiona przez nią apelacja nie mogła być uznana za uzasadnioną. Z tych to względów Sąd Apelacyjny - na podstawie art. 385 k.p.c. - orzekł jak w sentencji wyroku.